

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Rutsche a soudkyň Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Jany Kábrtové ve věci žalobce: **L. K.**, bytem v P. 5, Z. 1120/6, zastoupeného Mgr. Barborou Kubinovou, advokátkou se sídlem v Praze 3, Milešovská 1312/6, proti žalovanému: **Krajský soud v Brně**, sídlem v Brně, Rooseveltova 648/16, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. května 2015, sp. zn. Si 974/2014,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 21. května 2015, č. j. Si 974/2014, **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen uhradit žalobci náklady řízení ve výši 20. 598,- Kč, a to do 10 dnů od právní moci rozsudku k rukám Mgr. Barbory Kubinové, advokátky se sídlem Milešovská 1312/6, Praha 3.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Brně dne 13. 7. 2015, a pravomocně příkázanou Krajskému soudu v Hradci Králové dne 18. 8. 2015, domáhal zrušení rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 21. 5. 2015, sp. zn. Si

source not found.

974/2014, kterým bylo ve smyslu § 17 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), rozhodnuto o odložení žádosti žalobce podané ve smyslu citovaného zákona. Žádost o poskytnutí informace podaná žalobcem u žalovaného dne 22. 9. 2014 byla žalovaným odmítnuta po tom, co žalobce nezaplatil úhradu za poskytnutí jím požadované informace. K zaplacení požadované úhrady byl žalobce vyzván oznámením žalovaného ze dne 27. 10. 2014. Ke stížnosti žalobce ze dne 19. 11. 2014 oprávněnost a výši požadované úhrady potvrdilo Ministerstvo spravedlnosti České republiky rozhodnutím ze dne 19. 3. 2015, č. j. MSP-827/2014-OT-OSV/3.

Z žalobou napadeného rozhodnutí plyne, že žalovaný obdržel dne 22. 9. 2014 žádost žalobce ze dne 17. 9. 2014 o poskytnutí informací označených pod bodem a) – tyto informace žalovaný žalobci poskytl přípisem ze dne 26. 9. 2014 sp. zn. Si 974/2014 - a pod bodem b), jejichž poskytnutí žalovaný zpoplatnil. Pod bodem b) žádosti žalobce žádal poskytnutí seznamu řízení zahájených u žalovaného v letech 2012 – 2013, rozdělených podle jednotlivých senátů s tím, že každá věc bude specifikována spisovou značkou, vymezením účastníků řízení, datem zahájení řízení, datem vyřízení věci a uvedením toho, která z věcí byla vyřizována v přednostním režimu. Seznam měl být řazen podle jednotlivých senátů vzestupně. Po výzvě žalovaného ze dne 26. 9. 2014, byla žádost žalobcem upřesněna podáním ze dne 6. 10. 2014. Žalovaný žádal zpoplatnění poskytnutí informací s ohledem na skutečnost, že je zapotřebí provést mimořádně rozsáhlé vyhledání informací, které vede v několika informačních systémech v několika rejstřících, tedy nedisponuje žádnou ucelenou databází. Za účelem stanovení výše úhrady byla provedena zkušební lustrace požadovaných informací, byl zjištěn celkový počet věcí, které žalobce požaduje, a podle toho byla stanovena doba, po kterou by žádost žalobce byla zpracovávána. Dle výše specifikovaných kritérií došlo následně ke kalkulaci požadované částky ve výši 34.210 Kč. Tato potom vychází z ohodnocení času, který je potřeba ke zpracování požadované žádosti ve smyslu § 4 Instrukce Ministerstva spravedlnosti České republiky ze dne 1. 4. 2011, č. j. 286/2011-OT-OSV, kterou se stanoví sazebník úhrad za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím (dále jen „Instrukce o sazebníku úhrad za poskytování informací“ nebo též „Instrukce“), když podle této je hodina vyhledávání a zpracovávání informací ohodnocena částkou 200 Kč. Výše úhrady, ke které byl žalobce vyzván oznámením ze dne 27. 10. 2014, byla následně, ke stížnosti žalobce, potvrzena Ministerstvem spravedlnosti České republiky, jako nadřízeným orgánem žalovaného. Lhůta pro uhrazení vyčíslené a požadované částky uplynula dne 30. 4. 2015, a to bez reakce ze strany žalobce. Za této procesní situace žalovaný žádost žalobce odložil postupem podle § 17 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím rozhodnutím shora označeným, které je napadáno žalobou.

II. Obsah žaloby

Žalobce se v podané žalobě nejprve vyjadřoval k tomu, že rozhodnutí žalovaného o odložení jeho žádosti o poskytnutí informace ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím je rozhodnutím přezkoumatelným ve správním soudnictví ve smyslu § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). K tomuto uvedl, že jde o rozhodnutí, proti kterému nejsou přípustné žádné opravné prostředky v rámci správního řízení, je

source not found.

tudíž možné se ochrany domáhat přímo ve správním soudnictví s tím, že předmětem přezkumu je i zákonnost či případná nezákonnost požadované úhrady.

Žaloba stojí na dvou žalobních bodech. V prvním žalobním bodě žalobce napadá nezákonnost postupu a potom i rozhodnutí o odložení jeho žádosti o poskytnutí informace s tím, že mu nárok na poskytnutí informace vznikl již před rozhodnutím o odložení žádosti. Žalobce uvedl, že dle § 14 odst. 5 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím je povinný subjekt (žalovaný) povinen poskytnout informace nejpozději do 15 dnů ode dne přijetí žádosti nebo ode dne jejího doplnění. Marným uplynutím lhůty pro vyřízení žádosti vzniká nárok na poskytnutí informací, a tedy povinnost povinného subjektu informace poskytnout, přičemž pozdější oznámení požadavku k úhradě nákladů je bez významu a nemůže mít vliv na povinnost povinného subjektu informace poskytnout.

Žalobce následně k prvnímu žalobnímu bodu nastínil časovou osu, když uvedl, že pro jeho případ je rozhodující datum doplnění jeho žádosti k výzvě žalovaného, tj. den 13. 10. 2014 (den doručení doplnění žádosti žalobce žalovanému). Lhůta pro poskytnutí informace tak dle tvrzení žalobce uplynula dne 28. 10. 2014. Výzva k úhradě částky požadované za vyhledání a zpracování požadovaných informací byla žalobci doručena v okamžiku, kdy se dostala do jeho právní sféry, tj. dne 30. 10. 2014, kdy došlo ke vhození oznámení o uložení zásilky do poštovní schránky žalobce. Žalobce rovněž uvedl, že na běh lhůty podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím se dle jeho názoru aplikují obecná ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), když zákon o poskytování informací vlastní úpravu neobsahuje a zároveň v této souvislosti vylučuje aplikaci zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „správní řád“). Výše uvedené žalobce dovozuje i z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 8. 2007, č. j. 2 As 88/2006-56 (všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz), ve kterém Nejvyšší správní soud dochází k závěru o tom, že veřejné právo je právem zvláštním ve vztahu k právu soukromému. Žalobce tak v tomto kontextu dále uvádí, že podání obsahující doplnění jeho žádosti bylo žalovanému doručeno dne 13. 10. 2014, poslední den lhůty pro poskytnutí informace připadl dle tvrzení žalobce na sobotu dne 25. 10. 2014, lhůta proto skončila v pondělí 28. 10. 2014. Pro doručení oznámení o úhradě nákladů je potom, rovněž v kontextu občanského zákoníku, rozhodující okamžik, kdy se adresát (žalobce) může objektivně vzato seznámit s předmětnou písemností. Okamžik, kdy se písemnost dostane do jeho sféry vlivu, tj. okamžik kdy bylo oznámení o uložení zásilky vhozeno do poštovní schránky žalobce, tj. den 30. 10. 2014 (výzva byla vyhotovena 27. 10. 2014 a odeslána byla dne 29. 10. 2014).

Žalobce připustil, že v tomto směru existuje rovněž rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2009, č. j. 4 As 55/2007-84, dle kterého ke splnění lhůty ve smyslu § 14 odst. 5 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím postačí, že informace je poslední den lhůty odeslána. Toto rozhodnutí je ale dle názoru žalobce překonáno zejména s ohledem na skutečnost, že dopadalo na situaci v době, kdy zákon o poskytování informací upravoval institut tzv. fiktivního negativního rozhodnutí. Žalobce zároveň uvedl, že Nejvyšší správní soud vůbec

source not found.

nezvažoval variantu aplikace občanského zákoníku a v něm obsaženou teorii dojití písemnosti.

Druhý žalobní bod stojí na tvrzení, že žalobou napadené rozhodnutí je nezákonné, protože požadovaná úhrada je nepřiměřeně vysoká. Žalobce sporuje částku ve výši 200 Kč účtovanou za hodinu práce (vyhledávání a zpracovávání informací k žádosti o poskytnutí informace), která plyne z již výše citované Instrukce o sazebníku úhrad za poskytování informací Ministerstva spravedlnosti České republiky. Uvádí rovněž, že instrukce je pouhým vnitřním předpisem, který má navenek pouze informační účel a nejedná se o obecně závazný právní předpis. Při důsledné aplikaci Instrukce dochází ze strany žalovaného k bezdůvodnému obohacení, protože jeho zaměstnanec by tímto způsobem měl měsíční příjem kolem 35.000 Kč, čehož zaměstnanec žalovaného zcela jistě nedosahuje. Žalobce v této souvislosti poukázal a k žalobě přiložil dokument Ministerstva práce a sociálních věcí označený jako „Informační systém o průměrném výdělku“ za rok 2014. Dle něj žalobce dospěl k závěru, že pracovník žalovaného, který bude požadované informace vyhledávat a zpracovávat spadá do kategorie „všeobecní administrativní pracovníci“ a jejich průměrný hrubý měsíční plat v nepodnikatelské sféře v roce 2014 činil 21.270 Kč, což je hodinový výdělek ve výši 121 Kč.

Výši částky požadované žalovaným za vyhledání a zpracování informací žalobce sporuje rovněž z pohledu časové dotace na vyhledávání informací v případě jeho požadavku na sdělení seznamu věcí vyřizovaných způsobem přednostním ve smyslu § 56 s. ř. s. Žalobce tvrdil, že mít tyto informace v souborném přehledu je povinností žalovaného, protože v opačném případě nebude schopen naplnit požadavky § 56 s. ř. s. a rovněž nebude moci být vyřizování přednostních věcí kontrolováno nadřízeným orgánem. V této souvislosti žalobce odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2012, č. j. 1 As 141/2011-67, dle kterého je povinný subjekt povinen poskytnout i takovou informaci (v projednávaném případě statistiku přednostních řízení), která neexistuje a musí ji vytvořit, avšak má povinnost tuto informaci mít a nemůže tak požadovat úhradu nákladů za vyhledání informací, které má mít k dispozici.

S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl zrušení rozhodnutí žalovaného o odložení jeho žádosti o poskytnutí informace pro nezákonnost tohoto rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

Žalovaný zaujal procesní stanovisko ve svém vyjádření ze dne 23. 9. 2015, když se k první žalobní námitce vyjádřil v tom smyslu, že není pravdou, že by u žalovaného došlo ke vzniku povinnosti požadovanou informaci poskytnout. Zákon o svobodném přístupu k informacím hovoří o ztrátě nároku na úhradu nákladů (v případě, že tyto nejsou žádány ve lhůtě pro poskytnutí informace) a nikoli o povinnosti informaci bez dalšího poskytnout. V daném případě však oznamovací povinnost, která podmiňuje vznik nároku na uhrazení úhrady na poskytnutí informace, splněna byla, a to ve lhůtě. Lhůta končila dne 28. 10. 2014, přičemž den před jejím uplynutím, tj. dne 27. 10. 2014, bylo žalobci odesláno oznámení o výši úhrady, jehož uložení na poště bylo žalobci oznámeno dne 30. 10. 2014 a následujícího dne byla zásilka vyzvednuta žalobcem.

Žalovaný zdůraznil, že k včasnému splnění předmětné oznamovací povinnosti stejně jako k zachování lhůty pro poskytnutí informací postačí, pokud je příslušná písemnost ve stanovené lhůtě alespoň odeslána (předána k doručení). V této souvislosti žalovaný odkázal na závěry Nejvyššího správního soudu obsažené v jeho rozhodnutí ze dne 28. 4. 2009, č. j. 4 As 55/2007-87, podle kterého není možné po povinném subjektu žádat, aby ve lhůtě, která je i tak velmi krátká, požadované informace i doručil. Lhůta k poskytnutí informace, případně k výzvě k uhrazení nákladů za její poskytnutí, je lhůtou procesní.

Ve vztahu k druhému žalobnímu bodu žalovaný odkázal na své odůvodnění výše požadované úhrady, jak bylo uvedeno v samotné výzvě k úhradě nákladů za poskytnutí informace ze dne 27. 10. 2014, a dále na již citovanou Instrukci o sazebníku úhrad za poskytování informací.

Žalovaný svůj postup hodnotil jako zcela souladný se zákonem a s ohledem na výše uvedené navrhl zamítnutí žaloby v celém rozsahu jako nedůvodné. Ve svém vyjádření při závěrečném návrhu poukázal rovněž na možnost odmítnutí žaloby (když dle názoru žalovaného proti rozhodnutí o odložení žádosti podle § 17 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím je přípustné odvolání a žalobce byl o tomto nesprávně poučen). Důvodnost odmítnutí žaloby pro nevyčerpání všech řádných opravných prostředků žalovaný dovozoval z usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 24. 4. 2012, č. j. 44 A 87/2011-57.

IV. Obsah rozsudku krajského soudu ze dne 21. 6. 2016, č. j. 30 A 93/2015-91

Uvedeným rozsudkem krajský soud žalobu zamítnul, neboť ani jednu ze žalobních námitek nehledal důvodnou. V podrobnostech krajský soud odkazuje na odůvodnění uvedeného rozsudku, který je účastníkům řízení znám, a proto krajský soud nepovažuje za nutné jeho obsah podrobněji opakovat.

V. Obsah rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2017, č. j. 5 As 181/2016-23

Ke kasační stížnosti žalobce Nejvyšší správní soud shora označený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Z odůvodnění zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu považuje krajský soud za vhodné ocitovat ty části, které se týkají důvodnosti jednotlivých žalobních (kasačních) námitek, resp. ty právní závěry, které jsou relevantní pro další řízení ve věci a které jsou pro krajský soud dle § 110 odst. 4 s. ř. s. závazné.

Pokud se týká první žalobní námítka, tedy povahy lhůty pro oznámení pro vydání oznámení o úhradě, Nejvyšší správní soud konstatoval následující:

[29] Stěžovatelův názor, podle kterého marné uplynutí lhůty k oznámení zakládá jeho nárok na poskytnutí informací je mylný a nemá oporu v zákoně.

source not found.

[30] Z výše uvedených ustanovení informačního zákona lze dovodit toliko to, že povinný subjekt je povinen v 15 denní lhůtě buď informaci poskytnout anebo odmítnout poskytnutí informace (§15 informačního zákona). Jakkoli zákon přímo nestanoví žádnou lhůtu pro vydání oznámení o úhradě, lze ji dovodit ze smyslu § 17 odst. 5 ve spojení s § 14 odst. 5 písm. d) informačního zákona (úhradu je třeba provést před poskytnutím informace). Lze tudíž spravedlivě požadovat, aby žadatel v této lhůtě rovněž byl srozuměn s tím, že úhrada po něm bude požadována, resp., že poskytnutí požadovaných informací je podmíněno zaplacením úhrady za jejich pořízení či vyhledání. Tato lhůta pro vydání oznámení je lhůtou pouze pořádkovou a její marné uplynutí nemá za následek vznik povinnosti informaci poskytnout.

[31] Pokud povinný subjekt nepostupuje podle § 14 odst. 5 informačního zákona do 15 dnů některým z uvedených způsobů (stejně tak pokud např. neodůvodní prodloužení lhůty některým

ze zákonem stanovených závažných důvodů, resp. o prodloužení lhůty dle § 14 odst. 7 informačního zákona vůbec nerozhodne), a pokud v téže lhůtě ani nevyzve žadatele k úhradě nákladů dle § 17 odst. 3 informačního zákona, může se žadatel domáhat obrany prostřednictvím nečinnostní žaloby podle § 79 s. ř. s., a to po vyčerpání prostředku ochrany proti nečinnosti; tímto prostředkem je stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace podle § 16a odst. 1 písm. b) informačního zákona (srov. např. rozsudek NSS ze dne 19. 11. 2014, č. j. 3 As 26/2014 – 82, ve spojení s nálezem Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. I. ÚS 3930/14).

[32] Ústavní soud v uvedeném nálezu mimo jiné uvedl, že se tato stížnost podává u povinného subjektu do třiceti dnů ode dne uplynutí lhůty pro poskytnutí informace podle § 14 odst. 5 písm. d) informačního zákona „*Počátek této lhůty je odvislý od marného uplynutí lhůty pro vyřízení žádosti, jež plyne od jejího přijetí (nebo doplnění) povinným subjektem [§ 14 odst. 5 písm. d)].*“ Z uvedeného vyplývá, že marné uplynutí lhůty nemá za následek vznik povinnosti informaci poskytnout, ale pouze určuje okamžik, od něhož běží lhůta pro podání stížnosti dle § 165a odst. 1 písm. b) informačního zákona, případně pro podání následné nečinnostní žaloby ve správním soudnictví.

[33] Krajský soud dospěl ke správnému závěru, že zákonem o svobodném přístupu k informacím stanovená 15 denní lhůta platí jak pro poskytnutí informace ve smyslu § 14 odst. 5 písm. d) informačního zákona, tak pro odmítnutí žádosti dle § 15 odst. 1 citovaného zákona, a tak rovněž pro zaslání výzvy k uhrazení nákladů spojených s mimořádným vyhledáváním a zpracováváním požadované informace; jedná se však o lhůtu pořádkovou, nikoli prekluzivní. Jeho závěry, které Nejvyšší správní soud částečně korigoval, resp. doplnil, z hlediska zákonnosti obstojí.

Pokud jde o druhou žalobní námitku, považuje krajský soud za vhodné předně zmínit závěr Nejvyššího správního soudu ohledně zpochybnění časové dotace na vyhledávání informací v případě žalobcova požadavku na sdělení seznamu věcí vyřizovaných způsobem přednostním ve smyslu § 56 s. ř. s.:

[45] Co se týče informací ohledně přednostně vyřizovaných věcí, lze se stěžovatelem souhlasit v tom, že Ministerstvo spravedlnosti a předsedové soudů vykonávají kontrolu

source not found.

mimo jiné nad tím, aby nedocházelo v řízení ke zbytečným průtahům. Nelze mu však již přisvědčit v tom, že k tomu je nutno vést samostatnou evidenci a statistiku přednostních řízení. Zcela jistě by existence statistiky přednostních věcí tuto kontrolu usnadnila a zefektivnila, nicméně Nejvyšší správní soud

je toho názoru, že pro kontrolu nad průtahy u jednotlivých spisů není existence statistiky nutná. Nelze proto souhlasit se stěžovatelem, že stanovení úhrady za zpracování seznamu přednostních

věcí je neodůvodněné. Žalovaný není povinen vést samostatnou databázi těchto řízení, a je tedy

nutno je jednotlivě vyhledávat. Žalovaný uvedenými informacemi zcela jistě disponuje, není nutno je vytvářet, nicméně jejich poskytnutí je zcela důvodně podmíněno úhradou ve smyslu § 17 informačního zákona z důvodu jejich jednotlivého vyhledávání.

Nejvyšší správní soud proto uzavřel:

[46] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele proti rozsudku krajského soudu je částečně důvodná. Krajský soud dospěl ke správnému závěru v tom, že stěžovateli nevznikl nárok na poskytnutí informace z důvodu tvrzeného doručení oznámení o úhradě nákladů až po uplynutí lhůty dle § 14 odst. 5 informačního zákona. S krajským soudem lze rovněž souhlasit v tom, že povinný subjekt důvodně podmiňoval poskytnutí požadovaných informací povinností úhrady podle § 17 odst. 1

a 5 informačního zákona.

[47] Nutno však konstatovat, že se krajský soud dostatečně přezkoumatelným způsobem nevypořádal s námitkami stěžovatele stran přiměřenosti požadované částky za poskytnutí informací a aplikací instrukce ministerstva ve smyslu judikatury Nejvyššího správního soudu výše citované.

K problematice přiměřenosti částky požadované žalovaným za poskytnutí požadovaných informací Nejvyšší správní soud konstatoval:

[34] Nejvyšší správní soud přisvědčil stěžovateli v kasační námitce týkající se výše požadované náhrady nákladů. Stěžovatel namítá, že krajský soud zatížil svůj rozsudek nepřezkoumatelností, když pouze odkázal na instrukci Ministerstva spravedlnosti, kde je stanovena částka 200 Kč/hod, a nepřistoupil k přezkumu její výše, resp. způsobu stanovení její výše.

[35] Podle § 21 odst. 2 informačního zákona vláda stanoví nařízením zásady stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací; tímto nařízením je nařízení vlády 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Toto nařízení zpracovává příslušný předpis Evropské unie

source not found.

a upravuje zásady, podle nichž povinné subjekty stanoví výši úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona. Žalovaný, resp. jeho nadřízený orgán, Ministerstvo spravedlnosti, vydal instrukci ze dne 14. 7. 2011, č. j. 286/2011-OT-OSV, kterou se stanoví sazebník úhrad za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

[36] Otázkou závaznosti interních předpisů obecně se Nejvyšší správní soud zabýval např. ve svém rozsudku ze dne 30. 3. 2011, č. j. 1 Ao 1/2011 – 49, nebo v usnesení ze dne 31. 8. 2011, č. j. 8 Ao 4/2011 – 22. V prvně uvedeném rozsudku Nejvyšší soud konstatoval, že *„(s)oudy nejsou oprávněny k tomu, aby v obecné rovině přezkoumávaly a hodnotily tyto vnitřní předpisy samotné. Jsou-li některé v nich obsažené pokyny v rozporu s normativními právními akty, pak je povinností správního orgánu je neaplikovat, případně je vyložit a aplikovat způsobem, který je konformní se zákonem či s mezinárodními závazky České republiky. Zhodnocení, zda k takové situaci došlo, však může soud provést pouze na podkladě konkrétního sporu, nikoliv in abstracto, přezkumem vnitřního předpisu jako takového. Jinak řečeno, nelze soudně napadat přímo vnitřní předpis, zpochybňovat lze pouze jeho aplikaci v konkrétním případě.“*

[37] V rozhodnutí č. j. 8 Ao 4/2011 – 22 se soud zabýval přímo povahou sazebníku, přitom konstatoval, že jej lze považovat za vnitřní předpis či interní normativní akt a lze na něj aplikovat

výše uvedené závěry prvního senátu; tedy v případě, „kdy by pokyny ve vnitřním předpisu (v tomto případě sazebníku) byly v rozporu s normativními právními akty, pak je povinností správního orgánu ho neaplikovat, případně je vyložit a aplikovat způsobem, který je konformní se zákonem či s mezinárodními závazky České republiky.“

[38] Krajský soud konstatoval, že žalovaný, v projednávané věci jakožto povinný subjekt dle informačního zákona, vystupoval jako orgán podřízený Ministerstvu spravedlnosti, které je dle tohoto zákona jeho odvolacím a nadřízeným orgánem, přičemž tyto vztahy nadřízenosti a podřízenosti byl žalovaný povinen respektovat s výjimkou případného rozporu s normativními právními akty. Konstatoval, že postup žalovaného spočívající v aplikaci instrukce o sazebníku úhrad za poskytování informací byl v souladu se zákonem.

[39] Lze přisvědčit stěžovateli, že instrukce ministerstva je vnitřní předpis ministerstva, vydaný na základě nařízení vlády, který musí splňovat zásady v něm stanovené. Jednou z těchto zásad je, že *„sazby v sazebníku jsou stanoveny na základě aktuálních nákladů a odhadu jejich vývoje v příslušném účetním období podle platných účetních zásad“*. Stěžovatel v žalobě kromě zpochybnění aplikace instrukce napadal (bod VII) rovněž nepřiměřenost požadované úhrady. Dle stěžovatele sazba neodpovídá aktuálním nákladům, krajský soud měl proto sazbu dle instrukce ministerstva podrobit přezkumu, zda je v souladu s nařízením vlády, resp. se zákonem; navrhl, aby si krajský soud vyžádal od žalovaného listiny a údaje, na jejichž základě bude možné určit, jaké jsou náklady na pracovníka, který by měl informace vyhledat; k prokázání výše požadovaných nákladů spojených s prací jednoho pracovníka navrhl vyžádat informace o tom, jací pracovníci informace vyhledávali, jaké je jejich pracovní zařazení a hodinový výdělek. Argumentoval přitom dokumentem Ministerstva práce a sociálních věcí Informační systém o průměrném výdělku za rok 2014, z něhož dovozoval, že hodinový výdělek odpovídá 121 Kč za hodinu;

source not found.

žalovaným určenou částku 200 Kč za hodinu proto považuje za nepřiměřenou, přitom není zřejmé z průměrného platu kterých pracovníků byla určena; přitom do průměrného platu nelze započítávat plat soudce či vyšších úředníků v justici, kteří vyhledávání sami neprovádějí.

[40] Krajský soud se s uvedenou námitkou směřující ve své podstatě dílem k neaplikaci instrukce pro rozpor s normativními akty, a dílem k nepřiměřenosti požadované úhrady, vypořádal pouze tak, že odkázal na instrukci o sazebníku úhrad a její závaznost, aniž by se ke konkrétním námitkám stěžovatele vyjádřil; rozhodnutí soudu postrádá v tomto směru jakékoli úvahy, proč nepovažuje požadovanou částku za nepřiměřenou, resp. proč neshledal důvody pro neaplikaci instrukce, ze které žalovaný vycházel.

V souvislosti s tím odkázal Nejvyšší správní soud rovněž na právní závěry obsažené v usnesení jeho rozšířeného senátu ze dne 21. 9. 2010, č. j. 2 As 34/2008 – 90, které mimo jiné vycházelo ze závěrů přijatých v rozhodnutí zvláštního senátu, zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (viz usnesení ze dne 15. 9. 2010, č. j. Konf 115/2009 - 34).

VI. Skutkové a právní závěry krajského soudu

Krajský soud po vrácení věci k dalšímu řízení nařídil na základě požadavku žalobce ve věci jednání na den 17. 10. 2017. V rámci jednání žalobce uvedl, že respektuje závaznost zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu, tedy že se již nebude vyjadřovat k žalobní námitce týkající se problematiky dodržení lhůty pro oznámení požadavku na platbu nákladů souvisejících s vyhledáváním požadovaných informací, stejně jako k problematice povinnosti žalovaného vést databázi přednostně vyřizovaných věcí. Ohledně daných námitek tedy krajský soud již pouze ve stručnosti odkazuje na shora citované závěry Nejvyššího správního soudu, s nimiž se plně ztotožňuje, proto již nepovažuje za nutné a potřebné se k těmto otázkám znovu podrobně vyjadřovat.

Žalobce ovšem při jednání uvedl, že nadále ovšem trvá na žalobní námitce obsažené v bodech VI. a VII. žaloby. Nevyjasněným tak zůstalo posouzení důvodnosti jediné žalobní námitek spočívající ve zpochybnění Instrukce, potažmo ve zpochybnění přiměřenosti požadované úhrady. Na tuto žalobní námitku tedy krajský soud v dalším řízení zaměřil pozornost, když znovu přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy první a druhé dílu prvního s. ř. s.

Musel při tom mít na paměti, že mu Nejvyšší správní soud ve svém shora citovaném zrušujícím rozsudku vytkl, že se s uvedenou žalobní námitkou směřující dílem k neaplikaci Instrukce pro rozpor s normativními akty, a dílem k nepřiměřenosti požadované úhrady, vypořádal pouze tak, že odkázal na instrukci o sazebníku úhrad a její závaznost, aniž by se ke konkrétním námitkám stěžovatele vyjádřil. Dle Nejvyššího správního soudu rozhodnutí krajského soudu postrádalo jakékoli úvahy, proč nepovažuje požadovanou částku za nepřiměřenou, resp. proč neshledal důvody pro neaplikaci Instrukce, ze které žalovaný vycházel. Tímto právním názorem je totiž krajský soud dle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán.

Není pochyb o tom, že Instrukce je vnitřním předpisem, respektive interním normativním aktem, v právní teorii rovněž označovaným jako tzv. správní nařízení (čímž má být odlišeno od nařízení právního jako podzákonného právního předpisu). K jeho charakteristickým znakům patří, že je vydáváno ve vztahu nadřízenosti a podřízenosti v oblasti vrchnostenské veřejné správy, je abstraktního charakteru, omezené závaznosti a musí být v souladu se správními předpisy. Instrukci je tedy možné definovat jako interní předpis abstraktní povahy, který slouží k uspořádání poměrů uvnitř organizačních jednotek veřejné správy nebo v jednotlivých zařízeních veřejné správy na základě zákonem zakotveného vztahu podřízenosti a nadřízenosti. Předmětná Instrukce je vydávána Ministerstvem spravedlnosti, které je nadřízeným správním orgánem rozhodujícím o opravných prostředcích proti rozhodnutím žalovaného ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím.

Otázkou závaznosti interních předpisů se Nejvyšší správní soud ve svém zrušujícím rozsudku zabýval v jeho bodech [36] a [37], v nichž rovněž citoval předcházející judikaturu tohoto soudu vztahující se k dané problematice.

Dle § 17 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím jsou povinné subjekty v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může vyžádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. Dle odst. 3 téže normy v případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena.

Dle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o svobodném přístupu k informacím je povinný subjekt povinen přijmout a zveřejnit sazebník úhrad za poskytování informací, který by měl v souladu s § 3 nařízení vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím (dále také jen „Nařízení“), stanovit jednotkové sazby jednotlivých nákladů uvedených v § 17 odst. 1.

Dle § 3 odst. 1 Nařízení povinný subjekt v sazebníku úhrad nákladů za poskytování informací stanoví vždy sazby, na jejichž základě určuje výši úhrady. Dle odst. 2 jsou sazby v sazebníku stanoveny na základě aktuálních nákladů a odhadu jejich vývoje v příslušném účetním období podle platných účetních zásad. Sazebník vydá povinný subjekt na dobu účetního období. Dojde-li však v průběhu účetního období k podstatné změně podmínek, za nichž byly určeny náklady, podle kterých byly stanoveny sazby, vydá povinný subjekt nový sazebník.

Dle § 7 Nařízení stanoví povinný subjekt v sazebníku hodinové sazby odvozené z nákladů na platy, případně mzdy a z ostatních osobních nákladů spojených s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informací.

Zákonná konstrukce úhrady nákladů je tedy postavena na tom, že povinný subjekt musí výši nákladů nejdříve přesně vyčíslit a žadateli sdělit, což v případě nákladů (a o takové náklady v projednávané věci zejména jde) na mimořádně

source not found.

rozsáhlé vyhledání informace znamená, že tento náklad musí povinný subjekt reálně vydat, neboť jinak by uvedenou povinnost nemohl splnit.

Výše úhrady nákladů musí tedy být v tom kterém konkrétním případě stanovena na základě jednotkových sazeb určených v sazebníku (v projednávané věci v Instrukci), přičemž tyto sazby musí v zásadě vycházet ze skutečných přímých nákladů povinného subjektu. Sazbu nelze navyšovat s cílem dosažení „zisku“ z poskytování informací. Např. není možné, aby povinný subjekt stanovil „paušální“ hodinovou sazbu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací, aniž by tato sazba měla přímý odraz v hodinových nákladech, které u daného povinného subjektu mohou vzniknout.

Konkrétní sazba tedy musí, resp. měla by co nejpřesněji odpovídat skutečným nákladům, které povinný subjekt s vyřizováním žádosti bude mít. A to bez ohledu na skutečnost, že sazby zpravidla nebude možné určit s absolutní přesností.

Jak již krajský soud konstatoval, konkrétní sazby přípustných nákladů (§ 17 odst.1) v sazebníku úhrad musí odpovídat pravidlům stanoveným v Nařízení. Pokud by povinný subjekt při vyřizování žádosti úhradu stanovil v rozporu s § 17 a Nařízením (a to i např. v důsledku aplikace sazby, kterou již samotný sazebník stanovil v rozporu se zákonem nebo s Nařízením), je nadřízený správní orgán rozhodující o stížnosti povinen buď výši úhrady snížit nebo přikázat povinnému subjektu zjednatí nápravy (§ 16a odst. 7 písm. b) a c) zákona o svobodném přístupu k informacím). Nadřízený správní orgán je tedy povinen posuzovat k podané stížnosti nejen správnost výpočtu uplatněné úhrady, ale (jako specifickou „předběžnou otázku“) i zákonnost povinným subjektem aplikovaných sazeb uvedených v sazebníku úhrad, tzn. oprávněnost konkrétní sazebníkem regulované úhrady i správnost její výše. Výší sazby se nadřízený správní orgán musí zabývat, pokud jí žadatel zpochybnil nebo pokud má sám nadřízený orgán pochybnost o její správnosti. Nadřízený orgán tedy není sazebníkem, jenž není právním předpisem, vázán.

Při přezkumu konkrétní povinným subjektem požadované úhrady nákladů je nadřízený správní orgán povinen přezkoumat i zákonnost sazby uvedené v Instrukci. Tedy byl povinen přezkoumat, zda výše sazby řádově odpovídá nákladům, které povinný subjekt s danou činností může mít, tzn. zda výše sazby není objektivně nepřiměřená, resp. zda je adekvátní. Povinnost prokázat zákonnost konkrétní stanovené sazby totiž stíhá primárně povinný subjekt, potažmo nadřízený správní orgán rozhodující o stížnosti. Ten je totiž, pokud žadatel zpochybní výši požadované úhrady ve stížnosti (a tak tomu v přezkoumávané věci bylo), povinen buď doložit její přesný výpočet nebo alespoň prokázat, že její odhadnutá výše odpovídá nákladům, které s danou činností bude povinný subjekt mít. A pokud zjistí nesrovnalost, nesmí sazebník úhrad nebo příslušnou část aplikovat.

S odkazem na již shora citovaný § 7 Nařízení musí tedy konkrétní hodinová sazba úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací odrážet skutečné platové (mzdové) náklady a osobní náklady daného povinného subjektu spojené s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informací. Odpověď na to, co se rozumí osobními náklady lze hledat např. v § 26 odst. 3 vyhlášky č. 504/2002 Sb., podle něhož jsou osobními náklady mzdové náklady, zákonné sociální pojištění (závazky

source not found.

z titulu zákonné povinnosti zaměstnavatele platit na sociální pojištění a veřejné zdravotní pojištění), ostatní sociální pojištění (např. plnění ze smluv o dobrovolném penzijním připojištění zaměstnanců), zákonné sociální náklady a ostatní sociální náklady. Lze proto zobecnit a shrnout, že hodinová sazba musí být odvozena od celkových platových (mzdových) nákladů povinného subjektu, jimiž jsou jak částky vyplácené zaměstnancům, tak částky, které za zaměstnance povinně či dobrovolně odvádí zaměstnavatel (povinný subjekt) v souvislosti s jejich pracovní činností, tj. jsou jimi především platy (mzdy) zaměstnanců a povinné pojistné na sociální zabezpečení a na zdravotní pojištění.

Povinný subjekt tedy musí výši hodinové sazbu odvodit od konkrétní výše platových (mzdových) nákladů na pracovníka, jenž žádosti o poskytnutí informací vyřizuje. Pokud se na vyřizování žádosti bude podílet více pracovníků (s rozdílným platovým či mzdovým ohodnocením), nutno hodinovou sazbu odvodit od platových (mzdových) nákladů na tyto pracovníky povinného subjektu. Hodinovou sazbu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informace tak bude možné považovat za adekvátní tehdy, jestliže její výše nebude nepřiměřeně nebo nedůvodně odlišná (vyšší) oproti průměrným nákladům na hodinu práce pracovníka povinného subjektu.

Pokud povinný subjekt stanoví hodinovou sazbu podle výše platových (mzdových) nákladů připadajících na konkrétního pracovníka, je vhodné celkovou výši platu tohoto pracovníka za určité časové období dělit počtem pracovních hodin na něj připadajících za dané období. Při stížnostním přezkumu výše úhrady nadřízený orgán, jestliže mu povinný subjekt neprokáže jiný legitimní způsob stanovení výše hodinové sazby, posuzuje zákonnost hodinové sazby zpravidla právě podle rozpočtem stanovených platových nákladů na daný rok, dělených součinem počtu zaměstnanců a počtu pracovních hodin v tomto roce. Hodinová sazba bude považována za adekvátní, pokud nebude nepřiměřeně nebo nedůvodně vyšší oproti takto získanému „platovému průměru“ (i zde platí, že je to především povinný subjekt, kdo musí nadřízenému orgánu prokázat správnost výše sazby, je-li v podané stížnosti zpochybněna). Navíc bude vždy na povinném subjektu, aby prokázal a doložil, že konkrétní žádost skutečně vyřizoval ten který jeho pracovník.

Podle § 17 odst. 3 musí být z oznámení zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. To především znamená, že povinný subjekt nemůže uvést pouze celkovou požadovanou částku, ale musí podle jednotlivých druhů uplatnitelných nákladů (§ 17 odst. 1) provést její podrobnější rozpis. Úhradu nákladů je rovněž třeba propojit se schváleným sazebníkem (a to včetně sdělení, jakým způsobem je možné se s jeho obsahem seznámit).

Smyslem povinnosti odůvodnit oznámení tedy nepochybně je umožnit žadateli, aby sám posoudil, zda informace, které mu budou po provedení úhrady vydány, skutečně odpovídají předmětu žádosti, a tedy, zda celková výše úhrady byla řádně a v souladu se zákonem vyčíslena (má-li možnost rozporovat její výši podáním stížnosti dle § 16a a má-li v podané stížnosti namítnout konkrétní důvody, proč s výší úhrady nesouhlasí, je třeba, aby mu bylo poskytnuto dostatečné poučení o tom, jak povinný subjekt k její výši dospěl). Jinými slovy, zasláná výzva musí být dostatečným způsobem a dostatečně konkrétně odůvodněna, nicméně míra této konkrétnosti bude vždy záviset na okolnostech každé žádosti a uplatňovaných nákladů. Na

source not found.

druhou stranu však nepostačí obecné konstatování, že za poskytnutí informace bude požadována určitá náhrada nákladů (byť vyčíslených), protože v oznámení je vždy nutno vyčíslení nákladů „propojit“ s bližší specifikací informací, které budou poskytnuty, a s odůvodněním výše nákladů.

Odůvodnění oznámení je proto třeba vždy věnovat náležitou a pečlivou pozornost. V případě úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací je nutné uvést nejen jednotkovou sazbu a počet hodin, po které trvalo vyhledání informací, ale též náležitě odůvodnit, jaké konkrétní činnosti povinný subjekt zahrnul pod vyhledání informace (podrobný popis aktivit pracovníků povinného subjektu, které jsou dle jeho názoru mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací) a v čem spatřuje jeho mimořádnou rozsáhlost (srovnej FUREK, Adam; ROTHANZL, Lukáš; JIROVEC, Tomáš. Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář. Vydání první. Praha: C.H. Beck, 2016. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-273-1, s. 993-1073).

Tyto závěry je dle názoru krajského soudu nutno aplikovat plně i na posuzovanou věc, přestože v ní je situace ohledně vydání sazebníku úhrad poněkud specifická. V daném případě totiž tento sazebník úhrad, který představuje Instrukce, nebyl vydán povinným subjektem, tedy Krajským soudem v Brně, ale Ministerstvem spravedlnosti České republiky, byť i ve vztahu k soudům tvořícím soudní soustavu České republiky. Tedy správním orgánem, který rozhoduje o stížnosti žadatele proti oznámení povinného subjektu o stanovení výše úhrad. To však dle krajského soudu nemůže vést k závěru, že by shora uvedené požadavky na odůvodnění oznámení o výši úhrady nemusely být respektovány také v přezkoumávané věci.

Z obsahu Oznámení žalovaného ze dne 27. 10. 2014 je zřejmé, že shora uvedeným požadavkům coby povinný subjekt zůstal hodně dlužen. Zdůvodnil sice řádně, proč se v daném případě bude jednat o mimořádně rozsáhlé vyhledání informací, dostatek pozornosti také věnoval vymezení časové dotace potřebné pro vyhledání žalobcem požadovaných informací (takto vypočtenou časovou dotaci pro vyřízení žádosti ostatně žalobce nezpochybnil). Pokud však jde o stanovení výše hodinové sazby, odkázal bez dalšího vysvětlení pouze na § 4 Instrukce. Podle něho, pokud je poskytnutí informace spojeno s mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací, stanoví se výše úhrady za každou hodinu vyhledávání jedním pracovníkem na 200 Kč/hod. V případě mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací více pracovníky je výše úhrady dána součtem částek připadajících na každého pracovníka.

Ve stížnosti ze dne 19. 11. 2014 proti tomuto oznámení již žalobce přišel s námitkou (viz bod V. stížnosti), že stanovenou výši úhrady považuje za zjevně nepřiměřenou. A uvedl i důvody, pro které takový názor zastává.

Těm však Ministerstvo spravedlnosti České republiky v odůvodnění svého rozhodnutí o stížnosti ze dne 19. 3. 2015, č. j. MSP-827/2014-OT-OSV/3, adekvátní pozornost nevěnovalo. K dané problematice uvedlo toliko: „*V této souvislosti nezbyvá nadřízenému orgánu než připomenout, že Sazebník byl vydán Ministerstvem spravedlnosti ČR v podobě interního normativního aktu, a to za účelem sjednocení sazby jednotlivých druhů úhrad tak, aby byl žadatel o informace již před podáním žádosti obeznámen s tím, jaké náklady jsou povinné subjekty*

source not found.

v resortu justice oprávněny požadovat a v jaké výši. Sazba upravená ustanovením § 4 Sazebníku pak vychází z podkladů poskytnutých ke dni 30. 3. 2011 odborem personálním Ministerstva spravedlnosti ČR, přičemž vychází z průměrné výše platu. Vzhledem k tomu, že dotázaný soud se touto, pro něj závaznou, instrukcí řídí, nadřízený orgán se s takto určenou sazbou logicky ztotožňuje, neboť sazebník vzešel z jeho vůle.“

V Oznámení o odložení žádosti ze dne 21. 5. 2015, č. j. Si 974/2014, které je dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. přezkoumatelným ve správním soudnictví, již žalovaný ohledně dané problematiky pouze konstatoval obsah svého oznámení o stanovení výše úhrady a výrok uvedeného rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti České republiky o stížnosti žalobce. Nic víc.

Krajský soud shora vymezil (a to ve shodě s právní doktrínou) požadavky na odůvodnění stanovení výše hodinové sazby za práci jednoho pracovníka žalovaného spojenou s mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací. Z obsahu napadeného rozhodnutí, jakož i z obsahu rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti České republiky o stížnosti ve smyslu § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím je zřejmé, že žádný ze správních orgánů těmto požadavkům nedostál. Jak však již judikoval Nejvyšší správní soud (viz rozsudek ze dne 30. 3. 2011, č. j. 1 Ao 1/2011 – 49, nebo usnesení ze dne 31. 8. 2011, č. j. 8 Ao 4/2011 – 22), je povinností již správních orgánů posuzovat, zda ty které pokyny obsažené v jejich vnitřních předpisech nejsou v rozporu s normativními právními akty. Pokud by k takovému zjištění došly, pak je povinností správních orgánů takový vnitřní předpis nebo jeho část neaplikovat, případně je vyložit a aplikovat způsobem, který je konformní se zákonem či s mezinárodními závazky České republiky.

Takovým způsobem ovšem žalovaný, ani Ministerstvo spravedlnosti České republiky, nepostupovaly. Stížnostním bodem žalobce namítajícím nepřiměřenost stanovené výše úhrady za vyhledání požadovaných informací se prakticky vůbec nezabývaly. Pouze mechanicky a bez dalšího odkázaly na Instrukci vydanou Ministerstvem spravedlnosti České republiky, ale přiměřenost tam stanovené hodinové sazby za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací již neposuzovaly. Bez bližšího odůvodnění pouze konstatovaly, že sazba vychází z podkladů ke dni 30. 3. 2011, tedy z podkladů v době podání žádosti dosti neaktuálních. V podstatě se tedy dopustily téhož pochybení, které vytkl shora Nejvyšší správní soud krajskému soudu a pro které zrušil jeho původní rozsudek ve věci z důvodu jeho částečné nepřezkoumatelnosti.

Na základě shora uvedeného tak krajský soud shledal žalobou napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a nezbylo mu, než je zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

V souvislosti s tímto rozhodnutím krajský soud připomíná zásadu subsidiární povahy soudního přezkumu, která je v obecné rovině zakotvena v § 5 s. ř. s. Není úkolem soudů ve správním soudnictví nahrazovat činnost správních orgánů. Tím by v důsledku odpíraly účastníkům řízení „vícestupňovost“ posouzení jejich případu, který by měl být nejprve posouzen ze strany správních orgánů. Smysl správního soudnictví spočívá až v následné kontrole zákonnosti a správnosti závěrů správních

source not found.

orgánů, které vyústily ve správní rozhodnutí. Protože správní orgány se v přezkoumávané věci k dané problematice prakticky nikterak nevyjádřily a odstranění shora vytknutých vad si nepochybně vyžádá obstarání většího množství důkazů, nepovažoval krajský soud za vhodné, aby takové dokazování probíhalo v řízení soudním. Fakticky by tím totiž suploval činnost, která primárně náleží správním orgánům, a v důsledku toho porušil shora uvedenou zásadu. Ostatně k takovému postupu se přikláněl v žalobě i sám žalobce.

Výše uvedený závěr soudu spočívající v tom, že prostor pro dokazování je dán primárně před správním orgánem, ostatně plyne i z konstantní rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu, když tento například v rozsudku ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 – 89, uvádí, že: *„Ustanovení § 77 s. ř. s. zakládá nejenom pravomoc soudu dokazováním upřesnit, jaký byl skutkový stav, ze kterého správní orgán ve svém rozhodnutí vycházel, ale také pravomoc dalšími důkazy provedenými a hodnocenými nad tento rámec zjistit nový skutkový stav jako podklad pro rozhodování soudu v rámci plné jurisdikce. Přitom soud zváží rozsah doplňování dokazování tak, aby nenahrazoval činnost správního orgánu.“*

Obdobný apel ve vztahu ke krajským soudům, tj. apel v podobě povinnosti soudů zvážit, zda by dokazováním ve správním soudnictví nenahrazovaly dokazování před správním orgánem, plyne rovněž z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015 – 71, ve kterém je explicitně vyjádřeno, že: *„Jsou-li nedostatky ve zjištění skutkového stavu takového rozsahu, že jejich odstraňování by znamenalo nahrazovat činnost správních orgánů soudem, uloží krajský soud tuto povinnost správnímu orgánu.“*

Výše citované závěry Nejvyšší správní soud dovodil v jiných oblastech správního práva, než jakou je oblast poskytování informací ve veřejné správě. Dané závěry se nicméně vztahují obecně k problematice procesně-právní povahy, konkrétně k problematice rozsahu dokazování před správními soudy, proto je krajský soud přesvědčen, že na ně v této souvislosti může bezvýhradně odkázat i v projednávané věci.

V dalším řízení budou správní orgány vyslovenými právními závěry krajského soudu vázány (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Žalovaný, potažmo Ministerstvo spravedlnosti České republiky, se budou zabývat aplikovatelností té části Instrukce, v níž je stanovena výše hodinové sazby za práci pracovníka při mimořádně rozsáhlém vyhledávání informací, stejně jako přiměřeností stanovené výše úhrady. A to při dodržení shora krajským soudem vymezených požadavků na odůvodnění takto stanovené výše úhrady.

VII. Náklady řízení

Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto má nárok na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Dle § 110 odst. 3 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

Na základě upomínky soudu předložila strana žalující písemnou specifikaci nákladů řízení, k čemuž se zavázala při jednání soudu. Krajský soud následně

source not found.

zkontroloval, zda účtované položky představují náklady na straně žalobce důvodně vynaložené v souvislosti s daným soudním řízením.

Důvodně vynaloženými náklady soudního řízení na straně žalobce jsou zaplacený soudní poplatek, odměna jeho zástupkyně, která je advokátkou, za poskytnutou právní pomoc, a její režijní výlohy (viz § 35 odst. 2 s. ř. s.), a dále náklady žalobce spojené s jeho účastí při jednání soudu dne 17. 10. 2017.

Krajský soud porovnal shora uvedené vyúčtování s obsahem soudního spisu a dospěl k závěru, že ne všechny náklady řízení byly vyúčtovány důvodně.

Není pochyb o tom, že žalobce má právo na úhradu zaplacených soudních poplatků (za žalobu 3. 000,- Kč, za kasační stížnost 5. 000,- Kč) v celkové výši 8. 000,- Kč.

Žalobce má dále právo na jízdné ve výši 256,- Kč za cestu vlakem z Prahy do Hradce Králové a zpět dne 17. 10. 2017 na jednání soudu. Tuto skutečnost řádně doložil kopiemi jízdenek.

Zástupkyni žalobce přiznal krajský soud právo na odměnu za 3 úkony právní pomoci (převzetí a příprava zastoupení, seps žaloby ze dne 13. 7. 2015 a seps kasační stížnosti ze dne 3. 8. 2016) po 3. 100,- Kč (srovnej § 11 odst. 1 písm. a/ a d/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., dále § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 cit. vyhlášky). Odměna za tyto úkony právní služby činí 9. 300,- Kč.

Rovněž má právo na náhradu režijních paušálů za 3 úkony právní služby po 300,- Kč, tedy 900,- Kč.

Krajský soud ovšem neshledal důvodnou odměnu účtovanou zástupkyní žalobce za podání ze dne 10. 8. 2017, v němž k dotazu soudu tlumočila nesouhlas žalobce s projednáním věci bez nařízení jednání ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. Jednalo se o jednovětné sdělení vůle žalobce, zástupkyně žalobce se věci samé v podání jinak více nevěnovala. Nejednalo se tedy dle krajského soudu o podání ve věci samé, potažmo o úkon právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d/ vyhlášky č. 177/1996 Sb. Odměnu účtovanou za tento úkon (včetně navazující režijního poplatku) tedy krajský soud straně žalující jako důvodně vynaložený náklad v souvislosti s daným soudním řízením nepřiznal.

Jako plátce DPH má zástupkyně žalobce také právo na povýšení náhrady (10. 200,- Kč) o DPH ve výši 21 % (§ 23a/ zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii), tedy o 2.142 Kč,-.

Celkem tedy činí náklady řízení na straně žalobce 20. 598,- Kč.

Proto krajský soud zavázal žalovaného povinností žalobci tyto prokázané náklady řízení uhradit k rukám jeho zástupkyně, která je advokátkou (§ 149 odst. 1 občanského soudního řádu za použití § 64 s. ř. s.).

P o u ě n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 17. října 2017

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
R. V.